

ՇԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՒՍ ԵՋՄԻԱՏԵՆ

SUPREME PATRIARCH
CATHOLICOS
OF ALL ARMENIANS
MOTHER SEE OF HOLY ETCHMIADZIN

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՊԱՏԳԱՄԸ Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻ ԱՌԻԹՈՎ

«Փա՛ղք Բրիստոսի ամենազօր Յարութեան»

Սիրելի ժողովուրդ հայոց ի սփիւռս աշխարհի,
Տօն է այսօր Յարութեան:

Աստուածորդու թափուր գերեզմանից Արարչական սիրոյ խղթութեան լոյսով աստուածային փառքն է ճառագում, մեր շուրթերից դէպի երկինք բարձրացնելով փառաբանութեան աղօթքը հոգեւոյժ. «Օրհնեսցուք զՏէր, զի փառօք է փառատրեալ» - Ել. 15 1 -:

Մեր հայեացքի առջեւ Տիրոջ խաչելութեանից շիրթափար ու սարսափած առաքելներն են, վիճափոր գերեզմանը Փրկչի, երկիւղած հոգիներով իւղաբեր կանայք, որ լուսագգեստ հրեշտակներից Աւետիսն են լուսւ. «Զի՛ խնդրէր զկենդանին ընդ մեռելալս, չէ աստ, քանզի յարեալ» - Դկ. 24. 5-6:

Ամենայն Հայոց Միաձնաէջ Մայր Աթոռից անհուն բերկրանքով «Երեւա Բրիստոս» մեծասքանչ Աւետիսն ենք յորմ եւ Հայրապետական մեր ջերմ ողջոյնը բերում Առաքելական մեր եկեղեցու նուիրապետութեան Աթոռների շնորհագարդ գահակալներին՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսին, Երուսաղէմի Հայոց Ամենապատիւ Պատրիարք Տ. Թորգոմ Արքեպիսկոպոս Մանուկեանին, Կոստանդնուպոլսոյ Հայոց Ամենապատիւ Պատրիարք Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս Մութաֆեանին, ուխտապահ ու նուիրելի ողջ հոգեւոր դասին, հաւատաւոր հաւայն մեր ժողովրդին աշխարհի կողմերում եւ հայոց պետութեան աւագանուն՝ յանձինս Հայաստանի հանրապետութեան Նախագահ Իւոպերթ Բոչարեանի, Ազգային Ժողովի Նախագահ Արմէն Խաչատրեանի, Վարչապետ Արամ Սարգսեանի:

Սիրելի բարեպաշտ հայորդիք,

Վերստին Տէրունական հրաւերք է խնդրութեան, կանչուած ենք մասնակից լինելու մահուանից դէպի կեանք, կորստից դէպի փրկութիւն տանող աստուածային անհատ, խորին խորհրդին, որ մեզ՝ ամենքիս ըմբռնելի է որպէս Յարութիւն Մարդեղացեալ Աստուածաորդու: Փրկագործութեան աստուածային առաքելութեան թագադրումն է մեր Տիրոջ՝ Յիսուսի Բրիստոսի Յարութիւնը, քանզի Աստուած անաբակաւ ու անբաւ իր սիրով ժամանակի մէջ մեզինք մէկը դարձաւ եւ յանձն առաւ խաչի ճանապարհը՝ անցնելով մահուանից դէպի կեանք, որպէսզի մեզ առաջնորդի կորստից դէպի փրկութիւն: «Ես եկի զի կեանս ունիցին եւ առաւել եւս ունիցին» - Յի 10. 10:

Յարեալ Բրիստոս՝ խաչի ճանապարհը պսակելով կեանքի խղթութեամբ:

Յարեալ Բրիստոս՝ ընդմիշտ խորտակելով կապանքները դժոխքի ու մահուան:

Յարեալ Բրիստոս՝ եւ «տիեզերք ամենայն նորափետուր զարդարեցան»:
Փա՛ղք Բրիստոսի ամենազօր Յարութեանը, որ հրաշակերտող Իր խորհրդով 2000 տարի նորոգում է կեանքը Փրկչին յուսացեալ ժողովուրդներին:

Փա՛ղք Բրիստոսի ամենազօր Յարութեանը, որի հաւատքի վեմին խաղալանօրէն բարձրացաւ Տիրոջ Տիեզերական Եկեղեցին: Նորագաւ աշխարհը՝ Յարութեան յոյսին խարսխուած:

Ազատութեան, արդարութեան քրիստոնէական ըմբռնումից, քրիստոնէական բարոյականի կենդանարար ակունքներից բխեցին համակեցութեան արդի քաղաքակրթութեան սկզբունքները տարբեր

տեսությունների մէջ, պատմական անցողարձեւում երկու հազարամեակ յղուելով որպէս մարդու եւ ժողովուրդների իրաւունքների չափանիշեր: Հրիստոնէական վսեմ արժեքներով ծնունդ առան մարդկային մտքի, հոգու ու բազմի բիրտ արարումներ, կենսաւորելով ամենախղճ սիրող Աւետարանական անանց ճշմարտութիւնը՝ որպէս պարճան ու երաշխիք խաղաղութեան ու հաշտութեան, կեանքի անընդմէջ զարգացման ու առաքելութեան:

Արդարեւ, որքան միախառնական է «ճանաչել զՆա եւ զգործքին Յարութեան Նորա», որ յաղթահարելով ժամանակն ու տարածութիւն, աստուածային Իր սիրով փշրում է մեղքի կարծրութիւնը մարդկային հոգիներում եւ պարգեւում է շնորհը ճշմարտութիւնը ճանաչելու եւ ազատութիւնը՝ ընտրելու բարին իւ ղէպի Աստուած տանող կենդանարար ուղին:

Փառք Հրիստոսի ամենագոր Յարութեան:

Տիրոջ առաքելների յարողութեան պատմական օրերից ընտրուեցինք որպէս Աստծոյ «նոր ժողովուրդ» եւ նախախնամօրէն շնորհին արժանազանք ճանաչելու Աստծոյ Մեր մեր հանդէպ ու յարութեան յաղթանակող գործքներ մեր կեանքում: Յարութեան լուսեղէն խորհրդի դռնով ստացանք մեր ինքնութիւնը, Աւետարանով իմաստաւորեցինք մեր գոյութիւնը, հաւատացինք կեանքին, արդարին, գեղեցկին ու ստեղծարար աշխատանքին: Յարութեան հաւատով վերագտել ենք դարաւոր մեր երազը՝ ազգային մեր պետականութիւնը եւ թէպէտ տագնապլներով ու հանրընդհանուր անվստահութեամբ է լեցուն ներկան, Յարութեան յոյսով ենք նայում գալիքին: սա է մեր իրականութիւնը:

«Մի երկնչիր, հօտ փոքրիկ» ժողովուրդը հայոց: Մէկ անգամ չէ, որ անցել ենք խաչելութեան ճանապարհը ու չափել մահուան գուրի խորութիւնը: Եւ ամէն անգամ մեր հոգու յոյսի կայծը կրակ է դարձել ու բոցավառել յառնելու մեր կամքը, յաւերժի մեր ոգին: Մեր ժողովուրդի յարութեան վկան է այս հողը, որին կանգնած ենք, վկան են քերթը Եփրատի, շիկացած աւազը Տւր Տօրի, որ անցնող Դարասկզբին լեցուն էին հազարաւոր հայերի անթաղ սարմիններով: Վկան են մեր տարագիր նշանիներին ապրող Մերուդդեանը աշխարհասփին: Հայ ժողովուրդը եղեռն է վերապրել: Սա նոյնպէս մեր իրականութիւնն է:

«Որ է մահ, յաղթութիւն քո» մահին արհամարհող հարցադրումով, կեանքի յարութեան նոյն հաւատով եւ ինքնարթնութեան բոցավառ ոգով համախոսւմ՝ հայ ժողովուրդը ազատութեան իր իրաւունքն է հաստատել Հայրենիքում եւ պաշտպանել արդարութիւնը Արցախում: Սա էս իրողութիւն է, արդի մեր իրականութեան էական ու նշանակալի, մեծարժէք այն սառը, որի փառքը երբեք չի կարող խամրել: Սակայն, ո՛վ զարմանք, մարդկային կեանքի ի նչայիս չարախնդութիւն՝ դժարարութիւնների, զրկանքների ու կորուստների ԽՕ-ամենա ճանապարհին անցած հայրենաբնակ հայութեան նոյն սերունդն այսօր լքում է Հայրենիքը: Յանուն Հայաստանի ու Արցախի ամէն գոհողութիւն ստանձնած սփիւռքահայը տարակոյսներ ու վարանուններ է ապրում: Անհնդրոգժողութիւնն ու անհաշտութիւնը, հեռանկարի անորոշութիւնը, անախտող ու մահաշունչ անտարբերութեամբ եւ յուսալքութեամբ են հասկնում ազգային-հասարակական մեր կեանքը, իսկ աճող Արտագաղթը Հայրենիքից դառնում է առօրեական ու սովորական: Այո, հասկանալի են բազմաթիւ արդարացումները, սակայն ո՛չ ընդունելի, ո՛չ արդարացի, քանզի սա մեր իրականութիւնն է, եւ փախուստով չէ, որ պիտի շտկուի:

Սիրելի հաւատաւոր ժողովուրդ,

Նոր դարաշրջան է բացում աշխարհի վրայ՝ հասարակական կեանքի նորացող ընթացքով, ժողովուրդների ու պետութիւնների յարաբերութիւնների նոր պահանջներով: Ազգային զօրեղ Պետականութեամբ միայն կարող ենք լիարժէք մասնակցութիւն ունենալ ժողովուրդների բազմակողմ ու յարաձուռ համագործակցութեանը: Ուրեմն, ո՛վ, եթէ ոչ մենք, հոգեւորական ու աշխարհական բոլոր դասերով, է՛րբ, եթէ ոչ այսօր կոչուած ենք զօրացնելու ազատ ու անկախ մեր Հայրենիքը, միաբանուելու նրա շուրջ եւ համագաղափար միութեամբ կերտելու հայ կեանքը աշխարհասփին:

Հայրապետական Մեր խօսքն ենք ուղղում, որպէս պատգամ ու կոչ, հայրենաբնակ մեր սիրեցեալ գաւախց՝ յերկմտել ազատութիւնն ընտրելու մէջ, բայց նաեւ՝ ազատութիւնը անկարգութեանց պատրուակ չդարձնել: Նախանձախնդօրէն պահպանել գործելու արի կամքը, լաւատեսութեան

հոգին, վստահությունը, որպէսզի հայրենիքը մեր դառնայ կենդանարար արիւն մղող, տրոփող հովմու սիրտը հայրութեան կեանքի:

Հայրապետական յորդոր ենք յղում Հայ եկեղեցու նուիրապետութեան Աթոռների Գահակալներին, զինուորեալ ողջ հոգեւոր դասին եւ Ափիւղքի մեր հայրենասէր զաւակներին, որ հաւատաւոր գործերով աստար լինեն Հայրենիքին, շարունակեն կիսել հայրենաբնակ իրենց թոյրերի ու եղբայրների հոգսաշատ կեանքի դժուարությունները՝ իրենց արդար վաստակը շաղախելով նրանց քրտինքին ու մարառմանը, հարազատ սրտի շնորհութիւնը փոխանցելով նրանց բեկեալ հոգիներին:

Սիրելիներ, մէկտեղենք մեր ջանքերը, նուիրումն ու սէրը, որպէսզի Յարութեամբ արշալուսի իրաքանչիւր օրը ազգային մեր կեանքի եւ մեր Հայրենիքի:

Հայրենիքին պարտք ենք ամենքս, մշտապէս: Հայրենիքը միշտ իրաւացի է՝ սկիզբ եւ ինքնութիւն պարգենող գորութեամբ, իր զաւակներին միաւորող խորհրդով: Հայրենիքի առջեւ զինաթափ ենք բոլորս: Արդարեւ, ամենքս պարտք ունենք մեր պատմութեան ու մեր գալիքի առջեւ, ինքներս մեր՝ մեր ապրած դժուարին, բայց յոյսով ու հաւատով լի տարիների առջեւ, այս հողը մեզ համար շահած ու պահած մեր սուրբ նահատակների ու նախնեաց առջեւ, այս հողը մեզ շնորհած Բարձրաւել Աստծոյ առջեւ: Թերահաւատութիւնը, սիրելիներ, մենք վաղուց մերժել ենք մեզանից՝ արդ, չորժենք սրբազան մեր ուխտը Արարատի ու Սուրբ Էջմիածնի հետ: Զաջակորով ու պատրաստակամ ստանձնենք մեր պատասխանատուութիւնը եւ ծառայութեան մեր բաժինը՝ հաւատարիմ մեր Փրկչին, որ յօժարակամ երկնից երկրի խոնարհուեց ոչ «ծառայութիւն ընդունելու, այլ ծառայելու եւ իր անձը տալու որպէս փրկութիւն աշխարհի» - Մտ 20 - 28: Մեծահաշ այս տօնին առաքելների օրինակով, որ Յարութեամբ գօտեպնդուած՝ հին հանդերձի պէս թօթափեցին յաւաւատութիւնը ու դարձան անվիատ ու անվեհեր քարոզիչներ, նորոգենք հաւատը մեր հոգիներում՝ իբրեւ Աստծոյ հաւատարիմ «նոր ժողովուրդ», որպէսզի սուրբ սրտով եւ անկեղծաւոր հաւատով տօնախմբենք 1700-ամեայ փառաշուք տարեդարձը առաքելահաստատ ու առաքելագործ Հայ Եկեղեցու:

Սիրելի հայորդիք ի սփռու աշխարհի,

Եկէք ոտքի կանգնենք այս պահին բոլորս, որ ներկայ ենք այստեղ Սրբազան այս Տաճարում, բոլորս, որ աստուածային անմահ պատարագի արարողութեանը մասնակից ու հաղորդ ենք հեռասփռումով եւ մեր հոգու հայեացքը ուղղած երկինք, միասնաբար աղօթք բարձրացնենք առ Աստուած՝ ասելով. Տէ՛ր, Յարութեան սքանչելագործ խորհրդով զօրացրու հայրենեաց սիրոյ եւ ազգային միաբանութեան մեր ուխտը, որպէսզի չվարանենք միմեանց համար միախառնութիւն լինել եւ գտնենք իրար առանց փնտռելու: Զո ողորմութեան ներքոյ անվորդ! ու խաղաղ պահիր Հայրենիքը մեր, Եկեղեցին ու ժողովուրդը հայոց: Պարգելիր մեզ, Տէ՛ր, ճշմարտութեան Զո Հոգին շնորհագարող՝ մեր գործերով Բարին ընտրելու, քանզի այնտեղ եւ Զո օրհնութեամբ, առատաբաշխ Զո պարգեւներով, Զո Սիրով:

Ընդունիր, ո՛վ Տէ՛ր, հաւատարմութեան նորոգ ուխտը ազգիս հայոց, որ 2000 տարի Յարութեալ Փրկչիդ ապաւինած՝ ապրել է «եթէ Աստուած ի մեզ կոյս է, ո՛վ իցէ մեր հալկաւակ» - Հռ. 8 - 31 - վստահութեամբ: Անսալթաք պահիր մեր ընթացքը «սիրեցէք զմիմեանս» աստուածային Զո պատուիրանի շաւղներում, առաջնորդիր հայոց հօտիդ «փոքր ածուն» տրտմութեան հովիտներից առ արահետները խաղաղութեան, երջանկութեան եւ սիրոյ:

Արդ, սիրելիներ, հաւատանք, զօրակցենք ու սիրենք միմեանց, քանզի «Մեր ոչ երբեք անկանի»:

Շնորհք, սէր եւ խաղաղութիւն Յարութեալ Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի ընդ ձեզ ամենեւեան: Ամէն:

Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց:

Փա՛ռք Բրիստոսի ամենազօր Յարութեան:

ԳԱՐԵԳՆ Բ.
ԿԱԹՈՒԿՈՍ ԱՍԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ